

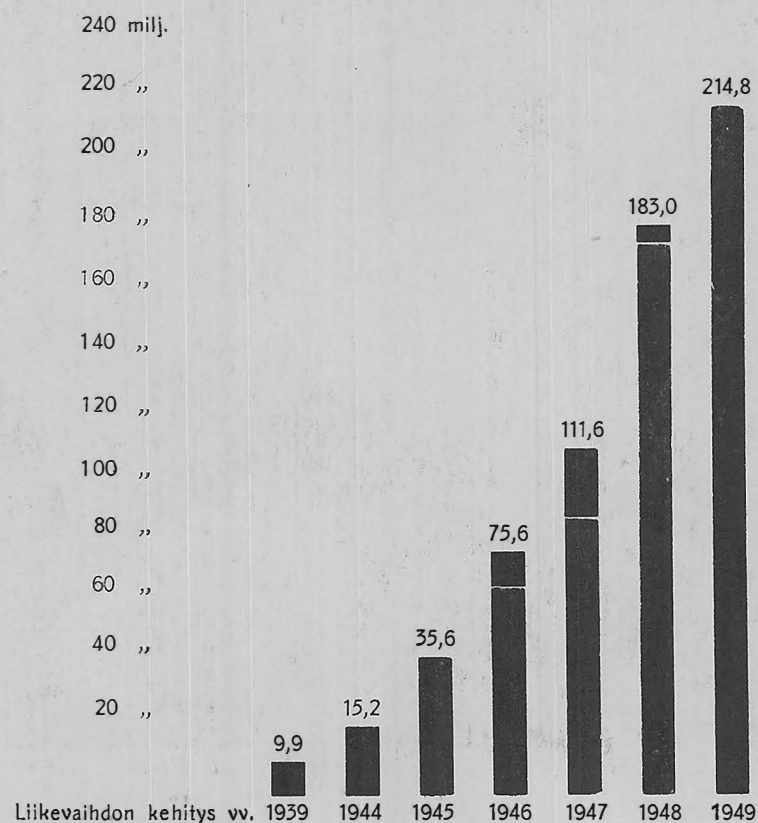

● Kiuruveden Työväen
● OSUUSKAUPPA r.l.

1949

Viimeisten viiden vuoden kehitys osuuskaupassamme:

		V. 1944	V. 1949
Jäsenmäärä		1.966	3.274
Toimipaikkoja		24	31
Säästökassa	milj.mk	2,9	12,6
Rahastot	"	1,6	4,6
Ylijäämä	"	0,15	1,4
Osuuspääoma	"	0,3	1,9
Leipomon tuotanto	"	0,17	2,9
Liikevaihto	"	15,2	214,8

KIURUVEDEN TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA R.L.

Toiminta ja tilikertomus

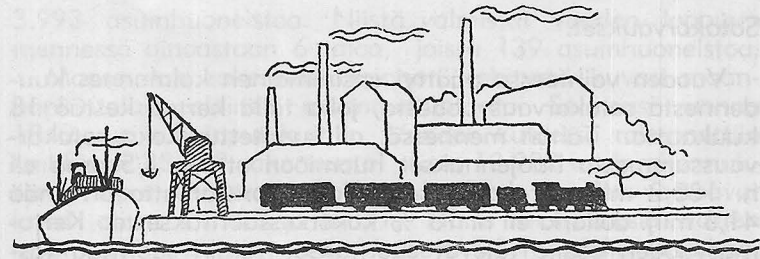
Savon talous-uutiset v. 1949.

42. TOIMINTAVUODELTA 1949

Vuoden aikana
varsin rauhallinen. Teollisuuden tuotantotulokset lisääntyivät edellisestä vuodesta, maatalous pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Se ulkomaankauppa kasvoi huomattavasti. Edellisenä vuonna aikana taloudellisten olojen vakauttaminen jatkui, inflaation kehitys pysähtyi suuren pienen ja kulutustavojen osin parantui huomattavasti. Hinnat pysyivät suhteellisen vakaina. Tukkuhinta- ja kuluttajain- ja v. 1948 joulukuusta viime vuoden loppuun 1134 pisteeseen, josta 34 pistettä eli 3 %. Vuoden eri kuukausien indeksien keskiarvo, ns. yleisindeksi, nousi edellisestä vuodesta 8 pisteellä eli 0,7 %. Edellisenä vuonna keskiindeksi nousi 32,1 % ja v. 1947 20,3 %. Neljän kuukauden indeksien keskiarvo, ns. yleisindeksi, nousi edellisestä vuodesta 13 pisteellä eli 1,6 %.

Vuoden ensimmäisenä kuukausina viestimme kehitystä heikolla tavalla korkeiden hintojen johdosta. Tästä syystä Suomen Pankki korotti 5. päivänä heinäkuuta ulkomaisten valuuttojen kurssia keskimäärin 7,7 %:lla, mikä yhdessä runsaiden hintojen nousujen kanssa ainakin osin selitti maa-

Kuopiossa 1950. Savon Kansan Kirjapaino Oy.

Suomen talouselämä v. 1949.

Suomen talouselämä v. 1949.

Maamme taloudellinen kehitys oli viime vuoden aikana varsin myönteinen. Teollisuuden tuotantotulokset lisääntyivät edellisestä vuodesta, maatalous pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla, ja ulkomaankauppa kasvoi voimakkaasti. Edellisenä vuonna alkanut taloudellisten olojen vakavoituminen jatkui, inflaatorinen kehitys pysähtyi suurin piirtein ja kulutustavaroiden saanti parani huomattavasti. Hintataso pysyi suhteellisen vakavana. Tukkuhintaindeksi nousi vuoden 1948 joulukuusta viime vuoden loppuun 1104 pisteestä 1138 pisteeseen, siis 34 pistettä eli 3 %. Vuoden eri kuukausien indeksien keskiarvo, ns. yleisindeksi, nousi kuitenkin ainoastaan 8 pistettä eli 0,7 %. Edellisenä vuonna keskiindeksi nousi 32,1 % ja v. 1947 20,3 %. Ns. vanha elinkustannusindeksi nousi vuoden kuluessa 28 pistettä eli 3,5 %. Eri kuukausien indeksien keskiarvo eli yleisindeksi nousi ainoastaan 13 pistettä eli 1,6 %.

Vuoden ensimmäisinä kuukausina vientimme kehittyi heikonlaisesti korkeitten hintojemme johdosta. Tästä syystä Suomen Pankki korotti 5. päivänä heinäkuuta ulkomaisten valuuttojen kurssia keskimäärin 7,7 %:lla, mikä yhdessä runsaiden hintojen alennusten kanssa ainakin jossakin määrin paransi vientiteollisuuden toimintamahdollisuuksia. Toinen devalvointi oli suoritettava syyskuun 19. päivänä sen jälkeen, kun Englanti edellisenä päivänä alensi punnan ulkomaista ostoarvoa n. 40 %:lla.

Sotakorvaukset.

Vuoden vaihteessa päättyi ensimmäinen kolmannes kuudennessa sotakorvausvuodesta, joka tällä kertaa kestää 18 kuukautta. Tähän mennessä oli suoritettu koko sotakorvaussummasta huojennukset huomioon ottaen 4/5 osaa eli n. 185,2 milj. sotakorvausdollaria. Suorittamatta on enää 41,3 milj. dollaria eli n. 18 % kokonaissuorituksesta. Kertomusvuoden osalle tulevat suoritukset voitiin suorittaa täsmällisesti ja jopa ylittääkin ne n. 3 milj. dollarilla.

Teollisuustuotanto.

Teollisuutemme päähaaran, puunjalostusteollisuuden, tuotanto osoitti vuoden alkupuolella laskevaa suuntaa. Erityisesti tämä ilmeni paperi- ja selluloosateollisuudessa. Vuoden loppupuolella kehitys kuitenkin kääntyi jälleen nousevaksi, ja puunjalostusteollisuus kokonaisuutena saavutti edellistä vuotta paremman tuloksen. Tähän vaikutti nimenomaan puuteollisuuden edullinen kehitys, kun sen sijaan selluloosaja paperiteollisuus jäi edellisen vuoden tasolle. Teollisuuden kokonaistuotanto pysyi suunnilleen samana kuin edellisenä vuonna.

Rakennustoiminta.

Rakennustuotanto suuntautui viime vuoden aikana vihdoinkin asuntorakennustoimintaan. Käytettävissä olevien tietojen mukaan asutuskeskuksissa asuntohuoneiden rakennustoiminnan lisäys oli 46 % ja muiden rakennusten 24 %. Valmistuneiden rakennusten yhteinen tilavuus tärkeimmissä asutuskeskuksissa lisääntyi edellisestä vuodesta n. 40 %. Sementin kulutusta osoittava indeksi kohosi vuoden 1948 111 pisteestä v. 1949 130 pisteeseen ja tiilien tuotannon indeksi vastaavana ajanjaksona 95 pisteestä 114 pisteeseen.

ARAVA-lainoituksen turvin tapahtuva asuntorakennustuotanto ei vielä viime vuoden aikana voinut sanottavasti vaikuttaa asuntotilanteeseen. ARAVA lainoitti ensimmäisenä vajaana toimintavuotenaan 99 kerrostaloa, joissa oli

3.993 asuinhuoneistoa. Niistä valmistui vuoden loppuun mennessä ainoastaan 6 taloa, joissa 139 asuinhuoneistoa.

Maaseudun rakennustoiminnan kehitystä kuvaa maanhankintalain alainen rakennustuotanto. Se nousi vuonna 1949 uusiin huippulukuihin. Vuoden kuluessa rakennettiin kaikkiaan 25.838 rakennusta, joista 10.982 asuinrakennuksia ja loput talousrakennuksia. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 21.985 ja 8.851. Näitä rakennuksia varten myönnettiin valtion varoista lainoja 5,8 miljardia markkaa, edellisenä vuonna 5,3 miljardia markkaa.

Maa- ja metsätalous.

Viime vuoden sato muodostui sekä määrältään että laadultaan keskinkertaiseksi. Laajoilla alueilla Keski-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa, Savon sekä Karjalan pohjoisosissa ja pohjois-Suomessa vieraili halla heinä- ja elokuussa aiheuttaen vilja- ja perunakadon. Hallan aiheuttamat tappiot on arvioitu markkamääräisesti n. 3 miljardiksi markaksi.

Vuoden 1949 sato oli rehuyksiköissä laskettuna n. 97 % edellisen vuoden sadosta. Leipäviljan kokonaissato, ruis, vehnä ja ohra, oli 637.000 tn eli 23.000 tn pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Rehuviljan sato oli 640.000 tn, mikä taas on 36.000 tn edellisen vuoden satoa suurempi. Perunasadon määrä jäi sekä hehtaarisatojen että kylvöalojen supistumisen takia 1.184.000 tn:ksi, missä edelliseen vuoteen verrattuna on vähennystä 811.000 tn. Kylvöheinän sato lisääntyi edellisestä vuodesta 256.000 tn ja oli 2.631.000 tn.

Väkilannoitteita tuotiin vuoden 1949 sadolle seuraavasti:

	tn	vuosina 1936—39 keskim. tn
Puhdasta typpeä	3.213	8.115
fosforia	67.741	35.591
Kaliala	29.007	12.440

Sianlihan tuotanto lisääntyi vuoden aikana niin, että sen määrä ylitti sotaa edeltäneiden vuosien tuloksen. Vientiin liikenä siitä lähes 4 milj. kg. Kaikkiaan arvioidaan lihan tuo-

tannon nousseen tilitysvuotena 1948—49 n. 116 milj. kiloon, jossa on lisäystä edelliseen vastaavaan aikaan verrattuna 10 milj. kg. Tuotannon nousun ansiosta tuli meijereille ja maidon hankintaliikkeille v. 1949 maitoa 47 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Nyky-Suomen alueella tuotanto on suunnilleen samalla tasolla kuin 1930-luvun loppuvuosina ja kokonaistuotanto 17 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Voin tuotanto oli n. 35 milj. kg ja lisääntyi vuodesta 1948 n. 19 %. Se oli kuitenkin vasta n. 62 % vuoden 1938 tuotannosta.

Maaseudun elämään vaikuttavat maassamme ratkaisevasti metsän myynneistä ja metsätöistä saatavat tulot. Metsätöiden määrä supistui vuodesta 1947 vuoteen 1948 mennessä n. 30 %:lla. Vuonna 1949 hakkuut tuskin nousivat edes vuoden 1948 määriin.

Ulkomaankauppa.

Maamme ulkomaankauppa laajeni edelleen markkamääräisesti kertomusvuoden aikana. Kokonaiskauppavaihto oli n. 131.844 milj. markkaa ns. saksalaissaatavien suoritukset mukaanluettuina. Se oli n. 7 % suurempi kuin edellisen vuoden kokonaiskauppavaihto. Tuonnin kokonaisarvo oli 66.275 milj. mk eli n. 165 milj. markkaa pienempi kuin edellisenä vuonna. Vapaan viennin arvo sen sijaan nousi edellisen vuoden 56.506 milj. markasta 65.609 milj. markkaan. Lisäys oli yli 10 miljardia markkaa eli n. 18 %. Kun vapaari viennin arvosta vähennetään ns. saksalaissaatavien korvaukset 1.148,2 milj. markkaa, jää tuonnin ja viennin erotukseksi 1.820 milj. markkaa, mikä oli siis kauppata-seemme tuontienemmyys.

Tuonnin paljousmäärä oli tullihallituksen tilastotoimiston laskelmien mukaan 112 % vuoden 1935 ja n. 81 % vuoden 1938 tuonnista. Vastaavat luvut v. 1948 olivat 120 ja 84. Tuonnin paljousmäärä vähentyi edellisestä vuodesta n. 7,5 %:lla, mutta oli vieläkin edelleen suunnilleen sodan edellisellä tasolla. Viennin paljousmäärä oli 79 % vuoden 1935 ja 77 % vuoden 1938 viennistä. Vastaavat luvut v. 1948 olivat 66 ja 63. Viennin volyymissä oli siis nousua

lähes 18 %, mutta se ei vielääkään saavuttanut sodan edellisten vuosien tasoa.

Kauppavaihdon ulkopuolella oli lisäksi sotakorvausvientiä 12.226,3 milj. markkaa. V. 1948 vastaava vienti oli 11.545,5 milj. markkaa. Jos lasketaan yhteen vapaa vienti, saksalaissaatavien korvaukset ja sotakorvaustavaroiden vienti, saadaan viennin kokonaisarvoksi 77.829,6 milj. markkaa eli 11.554,5 milj. markkaa enemmän kuin tuonti.

Kauppalaivasto ja kauppamerenkulku.

Vuonna 1949 oli kauppalaivastomme kasvu huomattavasti pienempi kuin edellisinä vuosina. Tonniston lisäys oli vain 14.000 bruttorekisteritonnia eli 50 % pienempi kuin v. 1948. Ennen sotaa oli kauppalaivastossamme yli 500 bruttorekisteritonnin kantoisia aluksia 284 kpl, yhteiseltä vetomäärältään n. 593.000 bruttorekisteritonnia. Sodan loputtua niiden luku oli 184 ja kantavuus vain 218.000 bruttorekisteritonnia. V. 1943 päättyessä laivojen lukumäärä nousi 200 ja niiden kantavuus 457.000 tonniin. V. 1949 laivojen lukumäärä nousi 207:ään ja kantavuus 479.000 bruttorekisteritonniin.

Koko kauppalaivaston alusten lukumäärä oli vuoden 1949 lopussa 656 ja kantavuus 534.473 bruttorekisteritonnia.

Uikomaisten kauppameriliikenteen määrä oli kertomusvuotena 3,3 % pienempi kuin v. 1948 ja ainoastaan 69,4 % vuoden 1938 liikenteestä.

Kotimaankauppa.

Kotimaankauppa kehittyi vuoden kuluessa varsin voimakkaasti johdonmukaisena seurauksena kotimaisen tuotannon ja ulkomaankaupan lisääntymisestä. Maan yksityisten tukku- ja rautakauppojen, KESKO Oy:n sekä osuustoiminnallisten tukkuliikkeiden yhteenlaskettu liikevaihto nousi Uuden Suomen laatiman tilaston mukaan 125,7 miljardiin markkaan, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 107,7 miljardia markkaa. Lisäys oli siis n. 18 miljardia markkaa eli 16,7 %. Edellisenä vuonna vastaava lisäys oli vielä 72 %. Kun vuoden eri kuukausien tukkuhintaindeksien keskiarvo nousi

ainoastaan 0,7 %:lla, voidaan tukkukaupan tosiasialliseksi lisäykseksi arvioida 15,8 %. KKlaisten osuusliikkeiden liikevaihdon markkamääräinen lisäys oli 12,8 % ja SOKlaisten osuusliikkeiden 11 % edellisen vuoden liikevaihdosta. Uniktaksen laskeman kotimaisen kaupan arvon indeksi nousi 1.752 pisteeseen oltuaan edellisenä vuonna 1.510. Lisäys oli siis 242 pistettä eli 16 %.

Maanhankinta.

Heinäkuun alusta 1945 lukien, jolloin maanlunastuslakitunnat varsinaisesti aloittivat toimintansa, on vuoden 1949 loppuun pakkolunastettu 69.575 tilaa, tonttia tai aluetta, joista 18.110 viljelystilaa, 7.878 asuntoviljelystilaa, 11.310 asuntotilaa, 15.691 tonttia. Kaikkiaan oli tällöin lunastettu maata 1.751.708 ha. Luovutetusta määrästä tulee ensisijaisen luovutusvelvollisten osalle 73 %, varsinaisten maanviljelijäin osalle 21 % ja ei-luovutusvelvollisten osalle 6 %.

Työmarkkinat.

Talvella 1948—49 ilmeni maassamme, osittain yllättävästikin, melko runsaasti työttömyyttä. Sosiaalisen tutkimustoimiston virallisen tilaston mukaan työttömien lukumäärä oli joulukuussa 1948 13.778 ja tammikuussa 1949 26.262. Vuoden varrella työmarkkinat olivat paremmat, mutta loppupuolella tilanne jälleen vaikeutui ja joulukuun lopussa 1949 työttömiä oli virallisen tilaston mukaan 58.075. Näistä oli viranomaisen toimesta sijoitettu työttömyystöihin 32.647.

Palkkaliikkeitä ja palkkaneuvotteluja esiintyi vuoden alussa varsin runsaasti, mistä johtuen sosiaaliministeriön palkkaosasto antoi 1. päivänä helmikuuta 1949 päätöksensä ns. uudesta, enintään 5 %:iin nousevasta kuoppakorotuksesta, joka tuli voimaan 1. 2. 1949 alkaen.

Elokuussa ilmeni maassa varsin laajaa lakkoliikehtimistä, jonka yhteydessä esitettiin vaatimuksia palkkojen korottamisesta, jopa 20 %:llakin. Lakot eivät kuitenkaan johtaneet muihin tuloksiin kuin ammattiyhdistysliikkeen osittaiseen

hajoamiseen ja eräiden ammattiliittojen erottamiseen SAK:sta.

Vuoden lopulla ilmeni jälleen melkoisen voimakasta liikehtimistä palkkarintamalla ja tällöin hallitus antoi 5. päivänä tammikuuta 1950 päätöksen enintään 7,5 %:iin nousevasta kuoppakorotuksesta kaikille aikapalkkalaisille.

Hintataso.

Edellisenä vuonna alkanut vakiintuminen talouselämässämme jatkui koko kertomusvuoden ajan. Kulutustavaroiden saanti parani, mistä johtuen kysyntä suuntautui yhä useammille tavara-alueille. Alkupuolella vuotta hintatason kehitystä osoittavat indeksiluvut alenivat jonkin verran, kunnes vuoden loppupuolella niiden suunta muuttui jälleen yleneväksi. Tukkuhintaindeksi nousi v:n 1948 joulukuusta viime vuoden loppuun 1.104 pisteestä 1.138 pisteeseen, siis 34 pistettä eli 3 %. Vuoden eri kuukausien indeksien keskiarvo ns. yleisindeksi nousi ainoastaan 8 pistettä eli 0,7 %. V. 1948 keski-indeksi nousi 32,1 % ja v. 1947 20,3 %. Ns. vanha elinkustannusindeksi nousi vuoden kuluessa n. 28 pistettä eli 3,5 %. Eri kuukausien indeksien keskiarvo nousi 13 pistettä eli 1,6 %. Rakennuskustannusindeksi kohosi viime vuoden aikana ainoastaan 2 pistettä. Edellisenä vuonna sen nousu oli n. 29 %.

Rahamarkkinat.

Inflaation pysähtyminen vaikutti kertomusvuoden aikana kotimaisiin rahamarkkinoihin, jotka olivat alkupuolella vuotta melkoisen kevyet, mutta kiristyivät vuoden loppua kohti. Kiristymiseen vaikutti mm. se, että maksuja viennistä saatiin vasta vuoden loppupuolella runsaammin, ja toisaalta myöskin puuteollisuuden tuotteiden viennin heikkous alkupuolella vuotta aiheutti pidättymistä metsäkaupoista, mikä myös omalta osaltaan kiristi rahatilannetta maaseudulla. Niinikään maataloustuotteiden hintojen lasku vaikutti rahatilanteeseen.

Suomen Pankki alensi diskonttokorkoaan, joka vuoden alussa oli 7¼ %, vuoden kuluessa kahdesti. Helmikuun 1.

päivänä sitä alennettiin $\frac{1}{2}$ %:lla $6\frac{3}{4}$ %:iin ja 1. päivästä heinäkuuta edelleen 1 %:lla $5\frac{3}{4}$ %:iin. Suomen Pankin toimenpiteen johdosta myöskin muut rahalaitokset alensivat korkojaan. Helmikuun 1. päivänä alennettiin tosin ainoastaan antolainauskorkoja $\frac{1}{2}$ %, mutta heinäkuussa alennettiin myös korkeinta ottolainauskorkoa liikepankeissa 6 %:sta 5 %:iin ja muissa talletuslaitoksissa niinikään 1 %:lla, $5\frac{1}{2}$ %:iin.

Talletusliike kehittyi vuoden aikana melko tyydyttävästi. Rahalaitosten koko ottolainaus lisääntyi koko vuoden kuluessa 26.189 milj. markalla ja oli vuoden lopussa 127.075 milj. markkaa. Yleisön varsinaiset talletukset lisääntyivät samana aikana 22.227 milj. mk ja olivat vuoden lopussa 100.145 milj. mk. Suhteellinen lisäys oli n. 28,5 % eli melkoisesti suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin se oli noin 21 %.

Valtiontalous.

Ennakkotiedoista päätellen näyttää valtiontalouden kehitys olleen viime vuonna epäsuotuisampi, kuin oli toivottu, ja myöskin epäsuotuisampi kuin edellisen vuoden aikana. Tämä johtuu ennen kaikkea kahdesta devalvaatiosta, jotka lisäsivät valtion velkaa ja siitä maksettavia korkoja, sekä melkoisen laajaksi muodostuneesta työttömyydestä ja kadosta. Tarkistamattomien tietojen mukaan valtion velka kohosi viime vuoden aikana kaikkiaan 18,2 miljardilla markalla eli 121,6 miljardista markasta 139,8 miljardiin markkaan. Devalvoinnin vaikutuksen osalle tulee tästä n. 7,9 miljardia markkaa, mutta sittenkin jää vielä muun lisäyksen osalle 10,3 miljardia markkaa. Valtion vekseliluotto Suomen Pankille lisääntyi viime vuoden aikana 2,8 miljardilla markalla ja oli vuoden viimeisenä päivänä 22.030.000 markkaa. Setelistö lisääntyi vuoden kuluessa 27,4 miljardista markasta 29,6 miljardiin markkaan.

1. Osuuskuntamme toiminta.

Osuuskuntamme liiketoiminnan kehitys on kuluneena vuotenakin ollut myönteinen. Tosin alueemme maantieteellisen aseman takia ovat työolot sekä satotulokset viime vuonna muodostuneet hyvin heikoiksi. Puutavarain hakkuita ei kuluneena vuotena ollut siinä määrin kun aikaisemmin paikkakunnalla ja se aiheutti runsaasti työttömyyttä heti vuoden alusta alkaen, kun täällä ei ole muitakaan työtilaisuuksia. Vuoden sato menetettiin heinäkuun ja elokuun ankarien hallojen takia niin tarkkaan, ettei miesmuistiin ole sellaista menetystä täällä tapahtunut. Kiuruveden ja Ol. Pyhäjärven kunnissa muodostuivat hallavahingot katotoimikuntien suorittaman arvion mukaan Kiuruvedellä 72,2 milj. mk:ksi ja Ol. Pyhäjärvellä 41 milj. mk:ksi. Tämä kansallinen onnettomuus on koskenut hyvin kipeästi paikkakunnan asukkaiden talouteen ja saattanut myös kuntien talouden ahtaalle, niinpä Kiuruveden kunnan verorästit vuoden päättyessä olivat 27 milj. mk. ja Ol. Pyhäjärven 10 milj. mk. Asutustoimenpiteiden takia seutukuntamme rakennustoiminta kuitenkin oli hyvin vilkasta, lisäksi Kiuruveden keskukseen on vuoden kestäessä aloitettu muutamia suuria kivirakennuksia, joista yleishyödyllisinä mainitsemme kunnan sairaalarakennuksen ja yhteiskoulutalon rakennustöiden alkuunpanot. Nämä työt ovat omalta kohdaltaan helpottaneet vaikeata työttömyyttä ja yleistä rahanpuutetta paikkakunnalla.

Tavaratilanne on edelleen vuoden kestäessä parantunut. Säännöstely on saatu loppumaan vilja- ja maitotaloustuotteidenkin kohdalta ja nyt ovat enää sodan perintönä säännösteltyjä halvempihintainen ulkolainen sokeri sekä kahvi. Maataloustuotteita on ollut hyvin runsaasti saatavissa, vaikka maamme pohjoisosissa halla tuhosi viljasadon, tuli eteläosissa sato sikäli hyvä, että se on tasoittanut tarjonnan

ja kysynnän tasapainoon. Lisätäkseen omavaraisuutta maataloustuotteissa ovat hallitusviranomaiset ohjanneet meidän runsaasti väkilannoitteita ja tukeneet vielä pienviljelijöitä jo kahtena vuotena miljardin avustuksella. Tämä onkin lisännyt alueellamme väkilannoitteiden käyttöä huomattavan laajaksi ja odotettavissa onkin myös satotuloksien runsas lisääntyminen mikäli hallavahingot eivät niitä pääse tuhoamaan. Lihan ja kananmunien hintataso on vuoden kuluessa edelleen laskenut kun sensijaan viljan hinta on edellisen vuoden tasosta lähes kaksinkertaistunut. Varsinaisten siirtomaatavaroiden kohdalla on päästy jo tavarun runsauteen, myös jalkineita on ollut runsaasti saatavissa ja laatuvalikoimat ovat olleet monipuoliset ja hyvin korkeatasoiset. Ulkolaisia kankaita on myös ollut runsaasti saatavissa, kun sensijaan kotimaisten puuvillakankaiden ja trikoovalmisteiden saanti on ollut edelleenkin valitettavan heikkoa. Rakennustarvikkeiden saanti on myös helpottunut ja kun rakentaminen on muutenkin vapautunut, on näiden tarvikkeiden menekki lisääntynyt voimakkaasti.

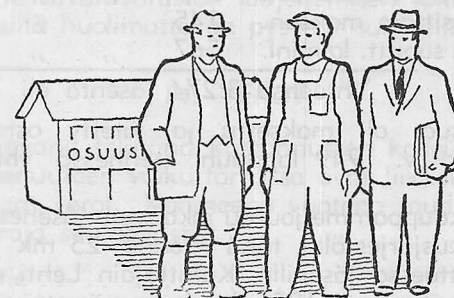
Tavarain kuljetus on kuluneena vuotena toiminut erittäin tyydyttävästi. Oman liikkeen kolme kuorma-autoa ovat suoriutuneet kuljetuksista säännöllisesti eikä mitään suurempia vaurioitakaan ole sattunut. Säännöllisten kuljetusten ansiosta ovat sivumyymälät voineet toimia tehokkaasti ja palvella maaseudun asiakaskuntaa yhä paremmin.

Viime vuoden toimintaa yleensä tarkastettaessa meidän liikkeemme kannalta, voimme olla saavutettuihin tuloksiin tyytyväisiä. Vaikeasta työttömyystilanteesta ja hallavahingoista huolimatta osuuskauppamme liikevaihto jaksoi vielä kohota 17,4 % edellisen vuoden myynnistä. Kun koko edistysmielisen osuuskauppaliikkeen keskimääräinen lisäys oli 12,8 % jaksoi meidän liikkeemme liikevaihto kohota 4,6 % enemmän keskimääräistä lisäystä. Kuluneen vuoden aikana avattiin liikkeellemme kolme uutta sivumyymälää, nimittäin Pietilän ja Jylängän kyliin Kiuruvedellä ja Pyhäjärven kirkonkylään. Pietilän myymälä alkoi tammikuussa ja Jylängän myymälä helmikuussa ja Pyhäjärven kirkonkylän myymälä marraskuussa. Toiminnan laajentuminen vaati kipeästi myös keskusvaraston ja muidenkin keskuspaik-

kojen laajentumisen ja siihen onkin ryhdyttävä niin pian kuin käyttövarat sen sallivat.

Menestyksellinen kehitys ja toiminnan laajeneminen osoittaa liikkeemme nauttivan edelleen paikkakuntalaisten luottamusta ja yhä lisääntyvää kannatusta.

Seuraavassa esittelemme lähemmin osuuskauppamme kehitystä ja saavutuksia kuluneena vuotena.

2. JÄSENET.

Osuuskuntaamme liittyi kuluneena vuotena 133 uutta jäsentä. Vanhoja jäseniä kuoli 38 ja muutti paikkakunnalta pois tai muuten erosi 105. Lisäksi suoritettiin jäsenluetteloiden tarkistus ja poistettiin siinä yhteydessä sellaiset jäsenet, jotka eivät ole vuosikymmeneen liikettä käyttäneet. Näitä paperijäseniä poistettiin 251. Vuoden päättyessä oli jäsenluku 3.274.

Jäsenten ammatit olivat tilaston mukaan seuraavat:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Tilallisia	1.400	490	1.890
Maanviljelystyöväkeä	694	230	924
Virkamiehiä	31	12	43
Liike- ja konttorityöväkeä	170	114	284
Teollisuustyöväkeä	100	23	123
Ryhmäjäseniä	—	—	10
Yht.	2.395	869	3.274

Jäsenten on kunkin kohdaltaan huolehdittava osuusmaksujensa suorituksista sääntöjen määräämässä järjestyksessä,

sillä muuten he eivät tule hautausvakuutetuiksi eikä jäsenyyttä muutenkaan pidetä voimassa. Nykyisin voimassa oleva osuusmaksu on 300 mk ja on sen suoritus tapahtunut 31. 12. 1949 seuraavassa järjestyksessä:

Yli 300 mk maksaneita	2.030	jäsentä eli	62,00	%
300 mk täysin maksaneita	255	" "	7,80	"
Vuotuiserät täsm. maksaneita	277	" "	8,40	"
Vuotuiserät osittain maksan.	145	" "	4,40	"
Osuusmaksun suoritt. laiminl.	567	" "	17,40	"

Yhteensä 3.274 jäsentä eli 100,00 %

Osuusmaksua oli maksettu ja jätetty ostohyvityksiä osuusmaksuksi v. 1949 loppuun mennessä yhteensä mk 1.919.029:—.

Kun osuuskaupmamme joutuu jokaisesta jäsenestään maksamaan keskusjärjestölle tänä vuonna 25 mk ja liikkeen puolesta tilattaessa jäsenille Kuluttajain Lehti maksetaan jokaisesta vuosikerrasta 125 mk, on ymmärrettävää, että ne jäsenet, jotka eivät käytä liikettä ostopaikkanaan eivätkä edes ole suorittaneet osuusmaksuansa sääntöjen määräämässä järjestyksessä, tulevat osuuskunnalle liian kalliiksi ja tämän takia on liikkeen hallintokuntien aina vuosittain tarkistettava jäsenluettelot ja poistettava tällaiset paperijäsenet.

KKn edustajakokous päätti viime vuoden kokouksessaan velvoittaa kaikki osuuskaupat muuttamaan nykyisin 300 mk:ssa olevat osuusmaksut 3.000:—:aan. Tämä velvoitus koskee myös meidän liikettämme. Tämä muutos on tarpeellinen, että saadaan pääomat liikkeen laajuuden kanssa oikeaan suhteeseen. Lisäksi emme pääse hoitamaan vanhoja huonoja myymäläkiinteistöjä kuntoon emmekä uusia toimipaikkoja perustamaan ennenkuin omat pääomat ja osuuspääoma antavat siihen mahdollisuudet.

Tässä yhteydessä haluamme vielä mainita, että osuusmaksusta maksetaan korkoa samoin kuin pankkitalletuksistakin ja jäsenen erotessa saa hän maksamansa osuusmaksun takaisin. Kaikkeen edelliseen viitaten olisi toivottavaa, että osuuskaupan jäsenten edustajisto hyväksyisi yksimielisesti osuusmaksun korotuksen kiireellisenä toimenpiteenä 3.000 mk:aan.

Keskusmyymälän sekatavarapuolella käy kaupanteko vilkkaasti.

3. LIIKETOIMINTA.

Toimipaikat.

Kuluneen vuoden aikana päästiin avaamaan kolme uutta sekatavaramyymälää. Tammikuun alussa avattiin myymälä n:o 20 Kiuruveden kunnan Pietilän kylässä, helmikuun alussa avattiin myymälä n:o 21 Kiuruveden Jylängän kylässä uudella siirtolaisasutusalueella ja lokakuussa avattiin kolmas uusi myymälä n:o 22 Ol. Pyhäjärven kirkonkylässä. Useita muitakin myymälöiden avaamispyyntöjä meille esitettiin, mutta huoneistojen saantivaikeudet estivät runsaamman laajentamistoiminnan. Lisäksi avattiin kesäkuussa autojen huoltoasema Kiuruveden asema-alueella.

Vuoden päättyessä olivat toiminnassa seuraavat toimipaikat:

Kiuruveden kunnassa:

18	sekatavaramyymälää
1	lihamyymälä
1	maitomyymälä
1	jalkinemyymälä
1	ravintola
1	huoltoasema
1	leipomo
1	keskusvarasto
1	maatalousvarasto

Pielaveden kunnassa:

1	jakamo
---	--------

Pyhäjärven kunnassa:

4	sekatavaramyymälää
31	toimipaikkaa yhteensä.

Parhaillaan on järjestelynalaisena lihamyymälä Pyhäsalmen asemaseudulle. Liikkeelle ostetut tontit Rapakkojoelta, Sulkavanjärveltä ja kirkonkylän Korkeakankaan mäeltä ovat vielä joutuneet odottamaan vuoroaan myymälöiden saannissa pääomien puuttumisen takia.

Liikevaihto.

Liikevaihdon lisäys ei jaksanut kohota kuluneena vuotena niihin määriin, mihin viimeisinä vuosina on totuttu. Kuitenkin saavutettu lisäys mk 31.777.106:— eli 17,35 % oli osuuskauppojen keskimääräistä 12,8 %:n lisäystä 4,55 % korkeampi. Työttömyyden lisääntyminen ja suuret hallavahingot olivat omiaan jarruttamaan liikevaihdon suurempaa lisääntymistä. Ottaen huomioon olosuhteet voimme kuitenkin olla myyntinumeroihin täysin tyytyväisiä.

Eri kuukausina olivat myyntinumerot seuraavan suuruiset:

Kuukausi	V. 1949	V. 1948	Eroitus %
Tammikuu ..	11.236.471:—	7.639.565:—	47,08
Helmikuu ...	14.140.821:—	10.052.052:22	40,67
Maaliskuu ..	18.006.485:—	13.921.248:—	29,35

Huhtikuu ...	17.224.553:—	15.455.760:—	11,44
Toukokuu ...	21.070.271:—	15.514.747:—	33,82
Kesäkuu	18.632.757:—	15.260.528:—	22,09
Heinäkuu ...	16.416.394:—	14.655.014:—	12,02
Elokuu	20.321.921:—	16.516.112:—	23,04
Syyskuu	17.497.761:—	16.281.782:—	7,47
Lokakuu	17.414.326:—	16.813.176:—	3,58
Marraskuu ..	18.038.588:—	17.680.036:—	2,03
Joulukuu	24.847.091:—	23.279.322:—	6,73
Yht.	214.847.441:—	183.070.335:—	17,39

Eri myymälöiden alueella jäsenkunta mielellään näkee alueensa myymälän kehittymisen ja vuosivaihdon toisiin verrattuna. Esitämme myös siitä seuraavan taulukon:

Myymälä	V. 1949	V.1948	Erotus %
1. Kiuruvesi	32.503.752:—	30.490.771:—	+ 6,60
2. Niemiskylä	3.518.476:—	4.705.422:—	— 25,22
3. Ruutana	6.207.820:—	7.440.237:—	— 16,56
4. Rytty	10.347.615:—	10.612.322:—	— 2,49
5. Remeskylä	6.131.234:—	5.980.139:—	+ 2,53
6. Koivujärvi	5.370.508:—	4.816.425:—	+ 11,50
7. Rannankylä	3.613.454:—	2.318.522:—	+ 55,85
8. Niinimäki	4.082.617:—	4.144.467:—	— 1,49
9. Pyhäsalmi	19.207.082:—	14.610.012:—	+ 31,46
10. Jokikylä	5.815.423:—	3.747.815:—	+ 55,16
11. Ryönänjoki	5.729.014:—	6.846.179:—	— 16,31
12. Aittojärvi	5.721.793:—	5.358.795:—	+ 6,77
13. Lapinsalo	2.944.629:—	2.997.814:—	— 1,77
14. Kalliokylä	4.334.473:—	4.538.441:—	— 4,49
15. Murtomäki	5.898.773:—	5.523.915:—	+ 6,79
16. Herukkamäki	5.503.874:—	5.374.600:—	+ 2,40
17. Luupujoki	3.609.703:—	3.011.510:—	+ 19,86
18. Asema	8.368.733:—	7.162.686:—	+ 16,48
19. Honkaranta	3.206.161:—	3.097.391:—	+ 3,51
20. Pietilä	4.303.784:—	—	+ 100,00
21. Jylänkä	3.811.657:—	—	+ 100,00
22. Pyhäjärvi	695.593:—	—	+ 100,00
R/I Kiuruvesi	15.199.078:—	16.875.171:—	— 9,93

Näin tullaan mainiosti toimeen

— Oman osuuskaupan hyvien palvelusten turvin, jotka muuttavat rasittavan ostosten teon luotettavaksi ja miellyttävän leppoisaksi, päättelee moni asiakkaamme. Jäsenenä joutuu vedetyksi kiinteästi monin tavoin yhteisen yrityksen piiriin valvomaan kuluttajaetujaan, mutta myös nauttimaan niistä sosiaalisista eduista, joita yhteisvoimin on saatu aikaan. Tervetuloa MUKAAN!

Uskollisuus palkitsee kyllä harrastuksenne!

KIURUVEDEN TYÖVÄEN OSUUSKAUPPA r.l.

M/I	„	5.522.006:—	3.170.693:—	+	74,15
Jm 28	„	9.040.965:—	9.437.248:—	—	4,20
Ravintola		4.211.004:—	3.938.042:—	+	6,93
Ruok. Luupujoki		57.287:—	—	+	100,00
„ Jylänkä		1.365.437:—	2.286.375:—	—	30,28
Keskusvarasto		8.754.589:—	11.250.799:—	—	22,18
Maatalousvarasto		17.353.404:—	3.289.544:—	+	427,50
Huoltoasema		2.417.503:—	—	+	100,00
Yht.		214.847.441:—	183.070.335:—	+	17,39

Huonon marjavuoden takia ei puolukoita päästy kuluneena syksynäkään välittämään maailman markkinoille niin kuin olimme toivoneet ja niinkuin joinakin vuosina on tapahtunut. Sen sijaan olemme välittäneet Kiuruveden pohjoispuolelta runsaasti pajapuuhiiltä ympäri maattamme sisarliikkeille edelleen kulutukseen myytäväksi.

Toimialueemme eri kuntien alueella oli liikevaihtomme seuraava:

Kiuruveden kunnassa		174.229.161:—	81,10 %
Pyhäjärven	„	37.676.924:—	17,53 „
Pielaveden	„	2.941.356:—	1,37 „
		214.847.441:—	100,00 %

Tuotanto.

Tuotantopuolta edustaa osuuskunnassamme sen jo v. 1923 perustettu leipomo. Sen tuotanto kuluneena vuotena oli 2.933.284:— lisääntyen edelliseen vuoteen verrattuna 1.223.703:— eli 71,57 %. Aikaisemmin leipomon tuotantoa kovasti rajoittaneiden säännöstelymääräysten nyt kumouttua on se päässyt näkyvimmin kehittämään toimintaansa. Leipomomme tuotteet onkin yleisesti tunnettu ja tunnustettu erinomaisiksi. Täytyy vain valittaa sen uunien ja huoneistojen vanhanaikaisuutta ja heikkoa kuntoa. Meidän olisikin mitä pikimmin saatava uusi ajanmukainen leipomo rakennetuksi ja pääomia sitä varten olisi kiireesti lisättävä.

Kangasosaston hyllyille alkaa taas ilmestyä kangaspakkoja.

4. TAVARAIN HANKINTA.

Hankintatoiminta.

Kuluneen vuoden aikana pääsimme vapautumaan useiden tarvikkeiden säännöstelystä. Erikoisen tärkeätä oli ruokatalouden eri tarvikkeiden saannin vapautuminen säännöstelystä ja samoin välttämättömien rakennustarvikkeiden saannin helpottuminen. Kuitenkin vielä puuttuu joitakin tärkeitä tarvikkeita jo runsaaksi muodostuneista tavaravaliokimistamme, näistä on ennen muita mainittava halvat kotimaiset puuvillakankaat, niiden jako-osuudet ovat meidän liikkeellemme olleet liian vähäiset.

Ulkopuoliset hankinnat on keskitetty omiin tukkuliikkeisiin entistä tarkemmin nyt, kun siihen on ollut paremmat mahdollisuudet. Lisäksi on ollut ilahduttavaa oman keskusliikkeen OTKn entisestään laajentunut tuotantotoiminta,

mikä takaa asiakkaillemme yhä parempia ja siitä huolimatta halvempia hyödykkeitä.

Tavarain ostot jakaantuivat seuraavasti:

OTKlta	147.755.151:—	77,95 %
OTKn tytäryhtiöiltä	143.348:—	0,07 ,
KKlta	1.296.131:—	0,68 ,
KKn jäsenosuuskaupoilta ..	1.134.845:—	0,60 ,
Yksityisiltä a)	3.070.105:—	1,62 ,
b)	8.483.602:—	4,48 ,
Käteisostot	27.650.293:—	14,60 ,
Yhteensä mk	189.533.475:—	100,00 %

5. MAATALOUSTUOTE- JA TARVIKEKAUPPA.

Vuoden alusta alkaen on osuuskauppamme maataloustavarakauppa hoidettu itsenäisenä kaupanhaarana omissa erillisessä varastossaan. On ollut mielenkiintoista seurata tämän kaupanalan osuutta liikkeen kokonaisvaihdossa. Tehtyjen tilastojen mukaan on maatalousosasto tehnyt tukkukauppau liikkeen toimialueen ulkopuolelle 17.353.404:— markkaa ja lähettänyt tavaraa omiin toimipaikkoihin mk 45.724.989:— arvosta, lähetysten yhteismäärä on siis mk 63.078.393:—. Tämä korkea tavaravaihto osoittaaakin maataloustavarakaupan nykyisen järjestelyn olleen oikeaan osuneen ja tulee se näin varmaan parhaiten palvelemaan toimialueemme maanviljelijäväkeä.

Maataloustuotteita hankittiin liikkeeseemme kuluneena vuotena seuraavasti:

Suoraan tuottajilta	26.861.750:—
OTKn välityksellä	3.965.750:—
Muilta myyjiltä	4.472.357:—
Yhteensä mk	35.299.857:—

Maataloustarvikkeita välitettiin maanviljelijöille seuraavasti:

Maatalouskoneita ja niiden osia	2.824.458:—
Väkilannoitteita ja maat. kalkkia	4.391.962:—
Väkirehuja ja rehusuoloja	3.834.742:—
Siementavaroita	4.128.824:—
Yhteensä mk	15.179.986:—

Tilasto osoittaa maataloustuotteiden ostojen lisääntyneen 32,5 milj. mk:sta v. 1948 35,3 milj. mk:aan v. 1949 siitä huolimatta, että halla tuhosi paikkakunnan viljasadon. Huomattavin lisäys on tapahtunut maalaisvoin, kananmunien ja teuraskarjan hankinnassa. Marjakauppa ei kuluneena vuotenaan saavuttanut mainittavampaa merkitystä liikkeesämme kovin heikon marjasadon takia.

Lihanhankinta.

Lihan ja teuraskarjan hankintaa on kuluneen vuoden aikana edelleen voimakkaasti kehitetty. Kun saatiin vuokratuksi tilapäinen karjan kokoamissuoja, voitiin elävän lähetystä huomattavasti tehostaa. Lisäksi Kuopioon perustettu OTKn Lihanjalostustehdas on voinut ostaa meiltä elävää karjaa, mitä mahdollisuutta ei meillä Kuopioon nähden aikaisemmin ollut. Pääasiassa tapahtuvatkin karjan toimitukset meiltä OTKn lihanjalostustehtaisiin Ouluun ja Kuopioon. OTKn kautta toimitettiin meiltä teuraskarjaa viime vuoden aikana kaikkiaan 52.826 kg, kun edellisen vuoden toimitukset käsittivät 30.686 kg lisäänty lihan tukkumyyniä 22.140 kg. Voidaan katsoa tämän kaupanalan saavutaneen meillä jo vakiintuneet puitteet ja sen kehittyminen jatkunee edelleen sikäli, kun paikalliset maanviljelijät voivat lisätä karjanmyyntejään.

Osuuskaupan pääkassanhoitaja on saanut lukea vuoden aikana seteleitä yli 200 miljoonaa markkaa.

6. SÄÄSTÖKASSALIIKE.

Yhtenä tärkeänä liikehaarana toimii osuuskaupamme säästökassa. Sen tarkoituksena on kasvattaa jäsenistön keskuudessa talletusharrastusta ja samalla koota omasta takaa käyttövaroja liikkeen kehittymistä varten. Tämä kullekin jäsenelle omakohtaisesti tärkeä sekä osuuskaupallemme välttämätön liikehaara olisi saatava entistä suuremmassa määrin jäsenten yhteisen harrastuksen kohteeksi. Olemmekin useassa yhteydessä puhuneet ja kirjoittaneet säästökassan kehityksen välttämättömyydestä, lisäksi osuuskaupaliikkeemme sisällä järjestettiin viime syyskuukausina "Toinen Tonnin Tempaus" talletusten lisäämismielessä. Paikkakunnallamme vallinnut työttömyys ja hallan tekemät vahingot ovat kuitenkin vaikeuttaneet talletusharrastusta alueel-

RAHATTOMUUS

PANEE HILJAA OLEMAAN —

vailla mukavia suunnitelmia, edullisia ostotilaisuuksia, epävarmuuden tunne usein seurana. Mutta näistä ikävyyksistä jokainen pystyy pääsemään eroon **säästökassamme** tallettajana, kun ottaa todenteolla tavaksi tuoda jokaisesta ansaitusta rahamäärästä osan talteen. Niinkin pieni erä riittää, ettei se häiritse toimeentuloa! Sillä raha kasvaa meillä korkoa korolle. Saa piankin huomata, kuinka paljon valoisammaksi ja turvatummaksi pienikin talletus olon saa. Pankaapa heti toimeksi, Ehdoton luottamus ja vaihteliaisuus on säästökassapalvelumme tunnus.

**Kiuruveden Työväen
Osuuskauppa r.l.**

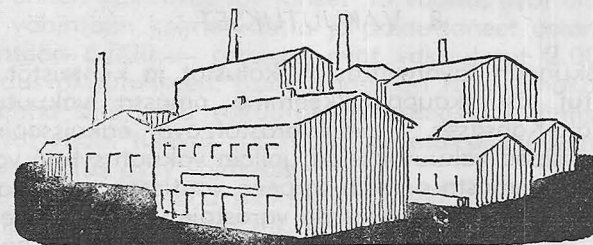
lamme. Ilahduttavana seikkana onkin pidettävä sitä vähäistäkin lisäystä, mikä kuluneena vuotena säästökassamme kertyi talletusmäärän lisääntyessä 10.335.331 mk:sta 12.686.636 mk:aan.

Säästökassan kehitys oli kuluneena vuotena seuraava:

Talletukset 1. 1. 1949	10.335.331:—
Talletettu vuoden kuluessa	11.077.704:—
Liitetty korkoja pääomiin	700.247:—
Nostettu talletuksia	9.426.646:—
Talletusten lisäys	1.651.058:—
Tallettajain saamiset 31. 12. 1949	12.686.636:—
Talletusten keskimäärä	6.311:—
Tallettajain lukumäärä	2.010

Talletuskorko oli vuoden alussa 6,5 % ja laski sitten 30/6-49 5,5 %:iin missä se on edelleenkin.

Valtioneuvoston määräämänä säästökassan tarkastajana on OTK.

7. KIINTEISTÖT JA IRTAIMISTOT.

Kiinteistöt.

Vanhojen myymälöiden hyvin heikko kunto vaatii osuuskuntaamme jatkuvasti rakentamaan ja uusimaan vanhoja laitoksia. Kuluneen vuoden aikana saatiin kaikkein heikkokuntoisin Lapinsalon myymälä muutetuksi uuteen huoneistoon. Lisäksi ostettiin maatalousvarastolle lisämakasiini ja rakennettiin keskusvarastolle ulkona säilytettäviä tavaroita varten katos, Aittojärven myymälälle rakennettiin sauna- ja talousrakennus ja Kiuruveden asemaseudun myymälälle

kaivo ja viemäriverkosto. Kiinteistöjen arvo lisääntyi vuoden aikana 3.344.079:— mk ja tehtiin siitä tilinpäätöksessä 216.936:— mk:n poisto.

Irtaimistot.

Rakennetulle Lapinsalon myymälälle hankittiin myös ajanmukainen kalustus ja muutenkin tarvikeilanteen helpoituttua parannettiin eri toimipaikkojen kalustoja hankkimalla uusia vaakoja ja nestemäisten polttoaineiden mittareita. Myös kolmelle uudelle vuoden aikana avatulle myymälälle tehtiin välttämättömät kalustot ja hankittiin uusi kuorma-auto. Maatalousvarastoon hankittiin suurempi täysijävyllä sähkömoottoreineen ja automaattinen kymmenysvaaka kuten keskusvarastoonkin. Kalustojen kirjanpitoarvo lisääntyikin vuoden kuluessa 1.711.353:—, kun siitä tehtiin 569.048 mk:n poisto jäi kaluston kirjanpitoarvoksi 2.769.885:—.

8. VAKUUTUKSET.

Osuuskunnan tavaravarastot, kalustot ja kiinteistöt ovat vakuutetut osuuskauppaliikkeemme omassa vakuutusyhtiössä Palo-Kansassa. Tavaravarastot ovat erikoissopimuksen mukaisessa vakuutuksessa, jolloin vakuutusyhtiö vastaa 25 % suuremmasta arvosta tarpeen vaatiessa, mitä vakuutusmäärä osoittaa, kun yleensä varastojen arvot vaihtelevat riippuen sesongista ja vuodenajoista. Kiinteistöjen palovakuutukset ovat 39.180.000:— ja irtaimistojen 8.156.000:— määräiset. Vuoden aikana ei palovahinkoja ole liikkeessämme tapahtunut.

9. SOSIAALINEN HUOLTO.

Jäsenet.

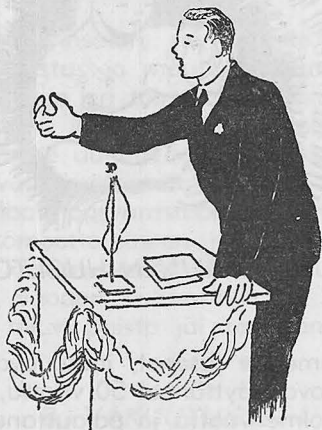
Osuuskauppamme ne jäsenet, jotka ovat liittyneet jäseniksi ennen kuin ovat täyttäneet 50 vuotta, ovat olleet jäseninä vähintään kolme vuotta ja palauttaneet ostomerkkejä vähintään 6.000:— ostoista, ovat vakuutetut 2.000 mk:n hautausvakuutukseen. Kunkin jäsenen tulee omakohtaisesti huolehtia siitä, että vakuutuksen voimassa pitämiseen tarvittavat ehdot tulevat vuosittain hoidetuksi, muuten ei hautausvakuutus pysy voimassa.

Kuluneena vuotena maksettiin 2.000:— vakuutus 24:lle jäsenperheelle yhteensä mk 48.000:—.

Toimihenkilökunta.

Henkilökunta on lain määräämässä tapaturmavakuutuksessa sekä lisäksi työehtosopimuksen määrittelemässä ryhmähenkivakuutuksessa oltuaan vähintään 3 vuotta liikkeen palveluksessa. Tämä henkivakuutus on perheettömillä palvelusvuosista riippuen 5.000—20.000:— ja perheellisillä 7.500—45.000:—. Tämän vuoden toukokuussa kohoavat ryhmähenkivakuutukset perheettömille 10.000—35.000:— ja perheellisille 15.000—75.000:—. Työehtosopimusten ja palkkaviranomaisten määräysten mukaan on kuluneen vuoden aikana palkoissa tapahtunut 5,5 %:n indeksikorotus

1 päivänä helmikuuta ja tänä vuonna tapahtui 7,5 %:n indeksikorotus 15 p:nä tammikuuta. Myymälänhoitajain palkat ovat muuttuneet myymäläin myyntien kehittymisen mukana.

10. VALISTUSTOIMINTA.

Kuluneen vuoden aikana pidettiin tavanmukaiset osuuskauppajuhlat 15 myymälän alueella. Juhlien ohjelma oli arvokas ja monipuolinen. Juhlapuheen piti KKn puhuja August Pekkanen, lisäksi oli taiteellista ohjelmaa suorittamassa lausuntataiteilija Erkki Koivisto ja liikkeen omat toimihenkilöt huolehtivat muusta ohjelmasta. Juhlat onnistuivat erinomaisesti ja oli niissä kaikkiaan 4610 kuulijaa.

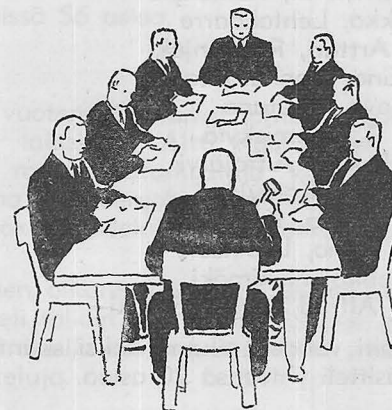
Jäsenten aluekokoukset pidettiin lokakuussa kaikissa myymälöissä, jolloin käsiteltiin johtokunnan esitys osuusmaksun korotuskysymyksestä. Kokouksissa mukana olleista 327 jäsenestä kannatti sääntöjen muutosehdotusta 272 ja vastusti 55 jäsentä. Tämän suhteen mukaan olisi jäsenten edustajiston pitänyt hyväksyä sääntöjen muutokset, mutta niin ei kuitenkaan syyskokouksessa tapahtunut, toivotaan, että kevätkokouksessa edustajisto hyväksyy tämän tärkeän kauaskantoisen päätöksen ja siten varmistaa liikkeen tulevan menestyksellisen kehityksen.

Henkilökunnan kasvatus.

Osuuskunnan toimihenkilöille on kustannettu KKn Osuuskauppakoulun kirjeellisten kurssien kurssimaksut ja suullisten kurssien ajalta Helsingissä käyneille maksettu täysi palkka. Kirjeellisiä kursseja suorittaa parhaillaan 25 toimihenkilöä. Osuuskauppakoulun suullisilla kursseilla Helsingissä opiskelivat lihamyymälänhoitajien kursseilla Esko Hämäläinen lihamyymälästä ja sekataivaramyymälänhoitajien kursseilla Aapo Saastamoinen Niinimäen myymälästä.

Lehtien tilaaminen.

Huomattava etu jäsenkunnalle on vapaasti lähetettävät sanomalehdet. Varsinkin nyt paperisäännöstelyn päätyttyä kun Kuluttajain Lehti taas ilmestyy joka viikko, on tämä muodostunut tärkeäksi valistusvälineeksi ja virkistykseksi jäsenkunnalle. Kaikille osuuskuntamme jäsenille tilataan Kuluttajain Lehti vapaasti liikkeen kustannuksella, toimihenkilöille tilataan Työtoveri-lehti ja hallintokunnille Osuusliike-lehti.

11. HALLINTO.

Jäsenten edustajisto.

Jäsenten edustajistoon ovat kuuluneet v. 1947 valitut seuraavat edustajat, joiden toimikausi kestää v. 1950 loppuun:

Kämäräinen V. H., Kirkonkylä
 Eerikinharju Fredrik, Kiuruvesi
 Pennanen J. A., Kalliokylä
 Ahonen Heikki, Kirkonkylä
 Saano Liisa, Kirkonkylä
 Väisänen Kalle, Ruutana
 Auvinen Paavo, Luupujoki
 Pellika Job, Kalliokylä
 Kärkkäinen Ville, Ryönänjoki
 Saastamoinen Emil, Remeskylä
 Tikkanen Armas, Honkaranta
 Huttunen Antti, Kalliokylä
 Mäki Hannes, Koivujärvi
 Leskinen D. A., Rytty
 Kattainen Juho, Kirkonkylä
 Tabell Aatu, Rytty
 Marjoniemi Akseli, Herukkamäki
 Toimi Eino, Kirkonkylä
 Saastamoinen M. E., Kalliokylä
 Jaatinen Mikko, Lehtokaarre
 Kärkkäinen Artturi, Ryönänjoki
 Knuutinen Eino, Honkaranta
 Hyvönen Paavo, Ruutana
 Kauranen J. P., Niemiskylä
 Kärkkäinen Pekka, Aittojärvi
 Tikkanen Paavo, Koivujärvi
 Tossavainen Pekka, Koivujärvi
 Lappalainen Uno, Lapinsalo
 Kinnunen Kauko, Niinimäki
 Lappalainen Alfred, Herukkamäki

Edustajisto piti vuoden aikana kaksi sääntöjenmääräistä kokousta ja käsitteli yhteensä 20 asiaa.

Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostoon ovat viime vuonna kuuluneet seuraavat 12 edustajiston valitsemaa jäsentä:

V. H. Kämäräinen, Kirkonkylä
 Nestor Laaksorinne, Remeskylä

Pekka Kärkkäinen, Aittojärvi
 Emil Ruotsalainen, Ryönänjoki
 Erkki Bergqvist, Rytty
 Josef Vidgren, Pyhäsalmi
 Mikko Jaatinen, Lehtokaarre
 Kalle Korhonen, Turhala
 Väinö Hiltunen, Niemiskylä
 Antti Juntunen, Kiuruvesi kk.
 Oskar Venetpalo, Kiuruvesi kk.
 Alfred Partanen, Luupujoki

Edellämainitun hallintoneuvoston toimiaika päättyi v. 1949 lopussa, edustajisto valitsi seuraavaksi 2-vuotiskaudeksi hallintoneuvostoon muuten entiset paitsi Antti Juntusen tilalle Kalle Saanon ja Oskar Venetpalon tilalle Joppi Pellikan. Puheenjohtajana on hallintoneuvostossa toiminut V. H. Kämäräinen, varapuheenjohtajana Nestor Laaksorinne ja sihteerinä johtokunnan sihteeri Vennu Tuovinen.

Kuluneen vuoden aikana piti hallintoneuvosto 5 kokousta ja käsitteli näissä 56 asiaa.

Johtokunta.

Kuluneena vuotena kuuluivat johtokuntaan maanviljelijä Olli Niiranen, laitospäällikö Kainulainen, nahkuri Emil Pulkkinen ja myymäläntarkastaja Vennu Tuovinen sekä itseoikeutettuna puheenjohtajana toimitusjohtaja Reino Honkanen. Täksi vuodeksi tulivat samat henkilöt valituiksi johtokuntaan.

Viime vuoden aikana kokoontui johtokunta 16 kokoukseen ja käsitteli tällöin 150 asiaa. Lisäksi johtokunta suoritti käynnissä olleilla rakennustyömailla yhteisiä tarkastuksia ja neuvotteluja.

Myymläneuvostot.

Myymläoitten paikallista toimintaa tukevana ja tarkkailua suorittavana elimenä toimii kunkin myymälän alueella myymäläneuvosto. Kuluneena vuotena myymäläneuvostot toimivat hyvin ahkerasti täyttäen kaikkiaan 124 tarkastuspöy-

täkirjaa. Vain Remeskylän myymälän myymäläneuvosto on kokonaan jättänyt kokoukset pitämättä.

Vuodeksi 1950 on hallintoneuvosto nimittänyt myymäläneuvostoihin seuraavat jäsenet ensin mainittu puheenjohtajana:

Keskustoimipaikka, Kiuruvesi, Hannes Kärkkäinen, Lyyli Juntunen, J. Pietikäinen ja Altti Kainulainen.

M:lä 2, Niemiskylä, Pekka Kauranen, Antti Rantonen, Ville Mykkänen ja Juho Huttunen.

M:lä 3, Ruutana, Paavo Hyvönen, Antti Tikkanen, Tauno Kärkkäinen ja Kalle Väisänen.

M:lä 4, Rytty, E. A. Bergqvist, Heikki Leskinen, Kalle Tapaninen ja Aappo Borg sekä varalle Tauno Komulainen ja Mooses Tikkanen.

M:lä 5, Remeskylä, Ville Rytönen, Leemes Marjoniemi, Salli Leskinen ja Ludvik Pöllänen.

M:lä 6, Koivujärvi, Pekka Tossavainen, Paavo Tikkanen, Matti Pulkkinen ja Hannes Mäki.

M:lä 7, Rannankylä, Pekka Tikka, D. Kauranen, Tauno Kauranen ja Yrjö Karvonen.

M:lä 8, Niinimäki, Matti Manninen, Kauko Kinnunen, Kalle Leskinen ja Olga Hakala.

M:lä 9, Pyhäsalmi, Josef Vidgren, Lyyli Sakko, Paavo Aho, Veikko Remes ja Vilho Kangaskokko.

M:lä 10, Jokikylä, Olli Pesonen, Yrjö Aittokoski, Job Murtomäki ja Otto Nissinen.

M:lä 11, Ryönänjoki, Eemil Ruotsalainen, Juho Kumpulainen, Artturi Kärkkäinen ja Vilho Kärkkäinen.

M:lä 12, Aittojärvi, Pekka Kärkkäinen, Eino Parviainen, Olavi Ikalainen ja K. Strömberg.

M:lä 13, Lapinsalo, Uuno Lappalainen, Väinö Rahikainen, A. Meriläinen, Kalle Huttunen, Santeri Tapaninen ja Eino Tanjunen.

M:lä 14, Kalliokylä, Job Pellikka, Kalle Mykkänen, Juho Pennanen ja Aarne Pennanen.

M:lä 15, Murtomäki, Kalle Korhonen, Pekka Vartiainen, Aleks Ruuska, Kauko Kaikkonen ja Juho Lappalainen.

M:lä 16, Herukkamäki, Alfred Lappalainen, Herman Pehkonen, Sakari Kämäräinen, Hannes Kari ja Feodor Komaroff.

M:lä 17, Luupujoki, Alfred Partanen, Paavo Partanen, Hannes Korolainen ja Paavo Auvinen.

M:lä 18, Asema, Heikki Loppukaarre, Lyydia Lilja, Juho Hyvärinen ja Siiri Kumpulainen.

M:lä 19, Honkaranta, Eino Knuutinen, Vihtori Laukkanen, Antti Tapaninen ja Juho Tikka.

M:lä 20, Pietilä, Samuli Tossavainen, Aleks Kärkkäinen, Niilo Rissanen ja Heikki Kainulainen.

M:lä 21 Jylänkä, Aappo Rahikainen, Kalle Tikkanen, Antti Vilokki ja Juho Kuljukkan.

Myymälä 22:n myymäläneuvoston nimeää johtokunta myöhemmin.

Tilintarkastajat.

Viime vuoden tilintarkastuksen suorittivat KKn edustajina herrat Yrjö Manner ja Unto Lehto sekä paikallisina rouva Elli Juntunen ja maanviljelijä Heikki Tapaninen. Varatilintarkastajina toimivat työnjohtaja Hannes Kärkkäinen ja maanviljelijä Joppi Pellikka.

Hallintoneuvoston valitsemina tilien kuukausitarkkailijoina ovat toimineet Emil Ruotsalainen, Nestor Laaksorinne, Kalle Korhonen ja Väinö Hiltunen.

Osuuskunnan edustajat.

Kuluneen vuoden aikana olivat osuuskunnan edustajina KKn edustajakokouksessa maanviljelijä Pekka Kärkkäinen ja vaatturi Heikki Ahonen, OTKn kokouksissa Reino Honkanen ja Vennu Tuovinen sekä Vakuutusyhtiö Kansan kokouksissa Heikki Ahonen ja Pekka Kärkkäinen. Savon Osuuskauppaliiton kokousedustajina olivat samat kuin KKn edustajakokouksissakin ja paikallisten sähkö- ja puhelinyhtiöiden kokouksissa ovat liikettä edustaneet liikkeen toimihenkilöt sekä hallintoelinten jäsenet.

12. HENKILÖKUNTA.

Henkilökunnan lukumäärä on uusien avattujen myymälöiden takia lisääntynyt kolmella ja oli vuoden päätyttyä 98. Näistä oli naishenkilöitä 48 ja miehiä 50. Kun liikevaihto kohosi 17,35 % osoittaa se toimihenkilökunnan työtehon huomattavaa paranemista.

13. LIIKETULOKSET JA TILIASEMA.

Säännöstelty tavarain jakelu ja pienet määrät kiintiöt useiden tavaralaatujen saamisessa ovat jatkuvasti vaikeuttaneet liiketoimintaa. Myös kustannustekijät ovat edelleen lisääntyneet ja ja palkkataso kohonnut, joten liiketoiminnan kannattavuuden ylläpitäminen on ollut kovasti vaikeaa. Saavutettu bruttoylijäämä 21.740.508:— eli 10,1 % olikin

hieman korkeampi kuin edellisenä vuotena, mutta vastavasti korkeammat kustannukset vaikuttivat sen, että nettovoitoksi jäi 1.402.609:— eli 0,7 % mikä markkamääräisesti oli hieman edellisen vuoden nettovoittoa pienempi.

Osuuskauppamme käyttöomaisuuden rahoitus hoidettiin viime vuonna kokonaan omilla varoilla ja Kansan kiinnelainoilla, mutta tavaravaraston laajenemisen takia lyhytaikainen velka siitä huolimatta on pysynyt suhteellisen suurena.

14. VEROT.

Huomattavana tekijänä kustannusten kasvuun ja nettotuloksen pienuuteen vaikuttamassa ovat liikkeemme suorittamat raskaat verot. Kuluneena vuotena jouduimme mak samaan veroja seuraavasti:

Seurakunnille	39.455:—
Kunnille	324.099:—
Valtiolle:	
Tuloveroa	142.994:—
Omaisuusveroa	501.600:—
Om. luovutusveroa	227.769:—
	872.363:—
Yht. mk	1.235.917:—

Liikevaihtoveroa suoritettiin valtiolle vuoden aikana yhteensä mk 9.010.110:—.

Toimihenkilökuntamme on hyvää veronmaksajakuntaa, palkanpidätyksinä on henkilökunnalta peritty veroja kuluneen vuoden aikana 1.402.680:— ja näin liike välillisestikin on suuri veronmaksaja paikkakunnalla.

LOPUKSI.

Olosuhteisiin katsoen voimme olla edellä esittämiimme liikkeen saavutuksiin varsin tyytyväisiä. Liikevaihto on edelleen kohonnut, säästökassatalletukset lisääntyneet ja toiminta kaikin puolin tehostunut. Tämä osoittaa paikkakun-

talaisten luottamuksen edelleen kasvaneen liikettämme kohtaan. Liikkeen kasvu ja kaikinpuolinen laajentuminen vaatii kuitenkin entisestään suurempia pääomia, jotta työskentelypaikat saataisiin uusituiksi ajanmukaisiksi niin, että ne tyydyttäisivät asiakaskuntaa sekä toimihenkilöitä. Olisikin mitä tärkeintä, että jäsenten edustajisto hyväksyisi osuuspääoman muutoksen nykyistä rahatilannetta vastaavaksi 3000 markaksi.

Haluammekin lopuksi kiittää kaikkia toimintaamme tukeneita jäseniä, asiakkaita, hallintoelimiä ja toimihenkilöitä tähänastisista saavutuksista ja menestyksestä. Toivomme hyvän pyrkimyksen liikkeen edelleen kehittämisessä jatkuvan ja saavuttavan entistä kauniimpia tuloksia.

Kiuruvedellä, maaliskuun 18 päivänä 1950.

Kiuruveden Työväen Osuuskauppa r.l.

Johtokunta.

Reino Honkanen Olli Niiranen
Emil Pulkkinen Altti Kainulainen
Vennu Tuovinen

TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1949.

Omaisuuksien tilin.

Vastaava:

Varsinainen omaisuus		
Rahoitusomaisuus		
Rahat ja pankkisaamiset	4.650.910:—	
Arvopaperit	496.622:—	
Tilisaamiset	95.564:—	5.243.096:—
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tavarat ja puolivalmisteet	42.684.671:—	
Käyttöomaisuus		
Aineellinen		
Maa-alueet		
Tilinavauksessa	512.534:—	
Rakennukset		
Tilinavauksessa	6.289.776:—	
Tilik. lisäys	3.344.079:—	
	9.633.855:—	
poisto	216.963:—	9.416.892:—
Koneet ja kalustot		
Tilinavauksessa	1.627.580:—	
Tilik. lisäys	1.821.353:—	
	3.448.933:—	
Tilik. vähennys	110.000:—	
	3.338.933:—	
poisto	569.048:—	2.769.885:—
Muu käyttöomaisuus	737.608:—	13.436.919:—
		<u>Mk 61.364.686:—</u>

Vastattavaa:

Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Tilivelat	20.410.541:—	
Pankkivelat	2.420.100:—	
Säästökassatalletukset	12.686.636:—	
Velkakirjalainat	11.522.973:—	
Lyhytaikaiset kiinnelainat	6.300.000:—	53.340.250:—
Siirtyvät erät		86.798:—
Oma pääoma		
Osuuspääoma	1.919.029:—	
Vararahasto	4.181.000:—	
Muut rahastot	435.000:—	
Ylijäämä tilikaudelta	1.402.609:—	7.937.638:—
		<u>Mk 61.364.686:—</u>

Tulostase 1. 1.—31. 12. 1949.

Kulut:

Varsinaiset kulut		
Palkat	11.066.211:—	
Vuokrat	112.900:—	
Korkokulut	2.525.848:—	
Verot	1.235.917:—	
Poistot	786.011:—	
Muut varsinaiset kulut	4.524.214:—	
Siirtyvät kulut	86.798:—	20.337.899:—
Tilikauden ylijäämä		1.402.609:—
		<u>Mk 21.740.508:—</u>

Tuotot:

Varsinaiset tuotot		
Tuotot liikkeen harjoittamisesta	20.040.319:—	
Muut varsinaiset tuotot	1.700.189:—	21.740.508:—
		<u>Mk 21.740.508:—</u>

Ehdotus ylijäämän käyttämiseksi.

Tehtyjen kiinteistö- ja kalustopoistojen jälkeen jäi viime vuoden toiminnasta nettoylijäämää mk 1.402.609:—. Tämän esittää johtokunta käytettäväksi seuraavalla tavalla:

Vararahastoon sääntöjen määräämä 50 %	701.309:—
Käyttörahaan " " 10 "	140.300:—
Osuuspääomalle korkoa 6 % mukaan	54.000:—
Ostohyvitykseksi loput	507.000:—
	<u>Mk 1.402.609:—</u>

Johtokunta esittää, että kaikille niille jäsenille ja ei-jäsenille, jotka liittyvät ennen ostohyvityksen suoritusta jäseniksi annetaan 1 % ostohyvitystä heidän vuodelta 1949 palauttamastaan ostomerkkimäärästä. Tämä ostohyvitys esitetään suoritettavaksi siten, että ylijäämän jäännöserä rahastosiirtojen jälkeen käytetään ostohyvitykseksi ja tarvittava lisämäärä siirretään tavaratililtä tähän tarkoitukseen. Kuitenkin esitetään, että ostohyvitys sekä osuismaksun korko siirretään kunkin jäsenen osuismaksutilille kunnes tämä kohoaa 3000 markkaan, sen jälkeen annetaan ostohyvitys tavarassa.

Ostomerkkejä on palautettu määräaikaan mennessä 104.510.651:— markan arvosta.

Jos johtokunnan esitys hyväksytään, tulevat rahastot muodostumaan seuraavan suuruisiksi:

Vararahasto	4.882.309:—
Käyttöraha	575.300:—
	5.457.609:—
Osuuspääoma tämän hetken	1.919.029:—
Osuuspääoman lisäys ostohyvit.	1.045.106:—
	<u>Yhteensä mk 8.421.744:—</u>

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Kiuruveden Työväen Osuuskaupan r.l. edustajiston varsinaisen kokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 1949 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
 2. Tilinpäätös on laadittu oikein ja kestäville perusteille.
 3. Käteiskassa on hallintoelinten vuoden varrella toimittamissa tarkastuksissa ollut tilikirjojen mukainen. Tilintarkastuksen aikana laskemamme käteiskassa vastasi rahatilin saldoa.
 4. Omaisuuserät vastasivat tilinpäätökseen merkittyä määrää ja ne olivat riittävästi palovakuutetut. Käyttöomaisuudesta oli tehty kohtuulliset poistot. Kiinteistön omistus- ym. asiapaperit olivat kunnossa.
 5. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuna, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
 6. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty sekä oikein ja huolellisesti hoidettu.
 7. Osuuskunnan liike- ym. toiminta on tilikauden aikana ollut suotuisaa. Sen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen määräyksiä ja kaikin puolin hyväksyttäviä menettelytapoja. Muutenkin on osuuskunnan asioita hoidettu hyvin huolellisesti ja onnistuneesti.
- Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1949.

Johtokunnan ylijäämäkäyttöehdotus on sääntöjen mukainen; puollamme sen hyväksymistä.

Kiuruvedellä maaliskuun 3 päivänä 1950.

Yrjö Manner

U. E. Lehto

KKn määräämät tilintarkastajat.

Elli Juntunen Heikki Tapaninen

Edustajiston valitsevat tilintarkastajat.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettuaan johtokunnan vuosi- ja tilikertomuksen vuodelta 1949 sekä tilintarkastajien lausunnon, jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21 §:n 10 ja 11 kohdan mukaisesti jäsenten edustajiston kevätkokouksen käsiteltäväksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnalle myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus kuluneelta vuodelta. Hallintoneuvosto yhtyy esitykseen vuosijäämään käyttämisestä ja palautettavasta ostohyvityksestä ja esittää, että ostohyvitys ja osuismaksukorko siirretään kokonaisuudessaan kunkin jäsenen osuismaksutilille kunnes tämä on kohonnut 3.000 markkaan.

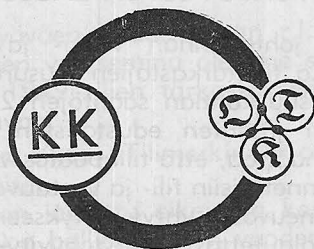
Kiuruvedellä maaliskuun 28 päivänä 1950.

V. H. Kämäräinen

puheenjohtaja.

Vennu Tuovinen

sihteeri

Edistysmieliset osuusliikkeet.

Edistysmielisen osuuskauppaliikkeen toiminnassa ilmenee melkoisen selvästi talouselämässämme yleensä tapahtunut tasaantuminen. Liikevaihto ei enää lisääntynyt yhtä jyrkästi kuin edellisenä vuonna, mutta säännöstelyn purkauksessa toimintaa voitiin ruveta vapaammin kehittämään haluttuun suuntaan. Osuusliikkeiden jäsenmäärän nettolisäys oli 9.475 henkeä ja koko jäsenluku vuoden vaihteessa 468.775 henkeä. Uusia jäseniä liittyi yhteensä 37.947 ja vanhoja erosi poismuuton, kuoleman ja muiden syiden takia 28.472 henkeä. Tähän lukuun sisältyy useissa osuusliikkeissä suoritettujen jäsenluetteloiden tarkistuksissa luetoista poistetut jäsenet.

Osuusliikkeidemme liikevaihto v. 1949 kohosi ennakotietojen mukaan 31.801,4 milj. markkaan. Lisäys oli edellisestä vuodesta 3.600 milj. markkaa eli 12,8 %. Kun tukuhintaindeksin eri kuukausien indeksien keskiarvon nousu edellisestä vuodesta oli ainoastaan 0,7 %, voidaan todeta osuusliikkeiden välittämien tavaroiden määrän lisääntyneen edellisestä vuodesta runsaasti 10 %:lla.

Osuusliikkeiden laajennustoiminta oli viime vuoden kuluessa melkoisen ripeätä. Uusia myymälöitä avattiin yhteensä 146, ja niiden luku oli vuoden lopussa 3.134. Ravitsemisliikkeiden lukumäärä sensijaan väheni 40:llä 286:een, mikä johtui useiden työmaaruokaloiden toiminnan lopettamisesta. Tuotantolaitosten lukumäärä lisääntyi vuo-

den aikana 19:llä ja oli vuoden lopussa 252. Kaiken kaikkiaan osuusliikkeet sijoittivat vuoden kuluessa käyttöomaisuuteensa n. 700 milj. markkaa.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y.

Tarviketilanteen parantuminen aiheutti melkoista kasvua osuusliikkeiden tavaravarastoissa ja sitä tietä niiden pääomatarpeen lisääntymistä. Samaan suuntaan vaikutti myös lähes kaikkien osuusliikkeiden halu päästä toteuttamaan ehkä kauankin valmiina olleita rakennus- ja uudistussuunnitelmiaan. Osuusliikkeiden pääomakysymys tuottikin näin ollen KK:lle ja KK:n neuvontatyölle erittäin runsaasti työtä kertomusvuoden aikana. Samaten osuusliikkeiden kannattavuuden valvonta vaati runsaasti työtä ja osittain varsin voimakkaitakin toimenpiteitä.

Valistus- ja propagandatyössä kiinnitettiin vuoden 1949 kuluessa erikoista huomiota pääomatilanteen hoitoon osuuskauppaliikkeessä. Tässä tarkoituksessa järjestettiin vuoden neljänä viimeisenä kuukautena uusi, voimakas säästökassatalletusten lisäämiskampanja, jonka nimenä oli Toinen Tonnin Tempaus. Sen tulokset olivatkin varsin ilahduttavat.

Vuoden kuluessa KK ei suorittanut mitään suurempia rakennustoimia, mutta sen sijaan vuosien 1949—50 vaihteessa ostettiin Helsingin ulkopuolella Westendissä melkoisen suuri maa-alue osuuskauppakoulua varten. Samassa yhteydessä päätettiin perustaa KK:n osuuskauppakoulun säätiö, joka aikanaan tulee rakentamaan koulukiinteistön.

KK:n organisaatiossa tapahtui ainoastaan eräs pienempi muutos, kun tähän asti itsenäisenä työskennellyt toimenvälitysosasto lakkautettiin ja liitettiin neuvontaosastoon, jonka toimialaan se varsinaisesti kuuluu.

KK:n tuotantolaitosten ja kaupallisen osaston liikevaihto oli vuoden aikana 409,3 milj. markkaa. Edellisenä vuonna liikevaihto oli 387,9 milj. markkaa, joten siinä nyt tapahtui lisäystä 21,4 milj. mk eli 5,5 %. Lisäyksen pienuus johtui paperipussitehtaan ja metallitehtaan myynnin vähentymisestä.

Paperin säännöstelyn loppuessa vuosien 1948—49 vaihteessa Kuluttajain Lehti alkoi ilmestyä kerran viikossa, ja sen sivulukua voitiin samalla huomattavasti lisätä. Kun vuosikerran sivumäärä oli v. 1948 264, oli se kertomusvuotena 532. Lehden tilaajaluku oli kertomusvuoden alussa 249.044 ja lopussa 250.620. Lisäys oli siis 1.576 vuosikertaa.

Paperin säännöstelyn loputtua myöskin Konsumentbladet rupesi ilmestymään kahdesti kuukaudessa. Sen painosmäärä oli vuoden lopussa 5.200 vuosikertaa lisääntyen edellisestä vuodesta 100 vuosikerralla. Sivujen lukumäärä oli 140, edellisenä vuonna 74.

Osuusliike-lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 6.000 kappaletta eli sama kuin edellisenä vuonna. Työtoverin tilausmäärä, joka edellisenä vuonna oli 11.600 vuosikertaa, nousi 12.100:aan. Työtoverista toimitettiin erillinen ravintolanumero, jonka tilausmäärä oli 2.500.

KKn viime vuoden toiminnan taloudellinen tulos oli suunnilleen samanlainen kuin edellisenä vuonna.

OSUUSTUKKUKAUPPA i.l.

OTKn myynti vuonna 1949 oli 18.795 miljoonaa markkaa, missä lisäystä edellisestä vuodesta 1.939 miljoonaa markkaa eli 11,5 %. Myynti jakaantui osastoittain seuraavasti:

	Myynti	
	1949	1948
	milj. markkoina	
Siirtomaasasto	5.179	4.706
Hedelmäosasto	1.105	628
Maatalousosasto	4.132	3.949
Koneosasto	210	330
Rautaosasto	2.793	2.240
Kangas- ja lyhyttavaraosasto	971	869
Vaatetus- ja teollisuusosasto	2.946	2.564
Jalkineosasto	966	965
Tytäryhtiöiden oma laskutus	493	605
	18.795	16.856

OTKn tuotantolaitosten myynti oli 4.146 miljoonaa markkaa, missä oli lisäystä edellisestä vuodesta 23,5 %. Tuotanto käsitti noin 22 % OTKn koko myynnistä. Eri alojen kesken tuotanto jakaantui seuraavasti:

	Myynti	
	1949	1948
	milj. markkoina	
Elintarviketeollisuus	2.972	2.382
Kemiallinen teollisuus	232	231
Vaatetusteollisuus	534	402
Tytäryhtiöiden tuotanto	408	340
	4.146	3.355

OTK omisti joko itse tai tytäryhtiöittensä kautta seuraavat tuotantolaitokset: kahvipaahtimo, kalansuolaamoja ja -savustamoja, neljä lihanjalostustehdasta, makaronitehdas, margariinitehdas, meijeri, mylly, naulatehdas, perunajauho- ja mallastehdas, puuvalmistetehdas, saha, teknokemiallinen tehdas, tulitikkutehdas, villaflokkitehdas, ja viisi vaatetustehdasta (pukutehdas, paitatehdas, leninkitehdas, kapalotehdas, vuodevaatetehdas). Vuoden kuluessa avattiin Kuopioon OTKn neljäs lihanjalostustehdas, ja Hämeenlinnassa toiminut vanha saha, joka OTKn itsensä rakentaman sahan valmistuttua kävi tarpeettomaksi, lopetettiin.

OSUUSTOIMINNALLISET VAKUUTUSLAITOKSET.

Keskinäinen Henkivakuutusvhtiö Kansa myönsi kertomusvuoden aikana uusia henkivakuutuksia 2.032,4 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta oli 344,7 milj. markkaa eli 20,4 %. Hautausvakuutuksia myönnettiin lisäksi 41,8 milj. markan summalle. Vakuutus-ten keskiuuruus on jatkuvasti noussut. Viime vuonna oli tavallisten henkivakuutusten keskiuuruus 85.000 markkaa vastaavan määrän edellisenä vuonna oltua 76.000 markkaa. Vakuutusten lunastamattomuus ja keskeytyminen kasvoivat vallinneen rahan kireyden ja työttömyyden johdosta edellisestä vuodesta. Vakuutuskanta lisääntyi 1.500 milj. mar-

kalla nousten vuoden lopussa 7.300 milj. markkaan. Vakuutetuille voitonjaon perusteella myönnetyt lisäsummat on vahvistettu myös vuodeksi 1950 entisen suuruisina voimaan. Niiden suuruus on tavallisimmin esiintyvissä tapauksissa 15—40 % vakuutussummasta.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan suoraan hankkima palovakuutuskanta kasvoi vuoden aikana 10.182 milj. markalla. Palovakuutuskanta ilman Ruotsin osuustoiminnalliselta Samarbete-yhtiöltä saatuja jälleenvakuutuksia oli vuoden lopussa 42.072 milj. markkaa. Voimassaolevien vakuutusten luku oli 100.092. Palovahinkoja sattui vuoden aikana 226 eli 8 enemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksina suoritettiin tai varattiin 27,7 milj. markkaa vastaavan luvun edellisenä vuonna oltua 37,0 milj. markkaa. Suurpaloja, joita viime vuosien aikana oli sattunut yhtiössä vakuutetuissa vastuissa, ei kertomusvuoden aikana ollut, joten siinä suhteessa vuosi 1949 oli ilahduttavan hyvä. Palovakuutuksen maksutulot nousivat voimakkaasti vakuutuskannan kasvun johdosta, vaikka edellisen vuoden lopussa toimeenpantu yksityisten vakuutusten maksujen alentaminen 20 %:lla omalta osaltaan hidastikin maksutulojen nousua suhteessa vakuutuskantaan.

Yhtiön tapaturmavakuutus- ja auto-osaston toiminta on myös edelleen laajentunut.

Henki-Kansan ja Palo-Kansan vuoden aikana tekemät uudet sijoitukset olivat 248,5 milj. markkaa ja sijoitusten kokonaismäärä vuoden lopussa 950,1 milj. markkaa.

Eläkekassa Tuen osakasliikkeiden määrä kasvoi kertomusvuoden aikana 1:llä ollen vuoden lopussa 91. Uusia jäseniä liittyi 1.007 ja vanhoja poistui 740. Näin ollen lisääntyi vakuutettujen luku 267:llä ollen vuoden lopussa 6.697. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisten eläkkeiden summa kasvoi 128,1 milj. markalla nousten 426,6 milj. markkaan. Tuen luotonanto vuoden aikana tapahtui yksinomaan osuuskaupoille. Uusia lainoja myönnettiin yhteensä 175,4 milj. markkaa ja oli sijoitusten kokonaismäärä vuoden lopussa 566,5 milj. markkaa.

Vakuutuslille valtion perustettu vakuutuslaitos on voimassa myös vuodelle 1950. Tämän vuodelle on määrätty, että sen osuuden on tulla samalla osuudella, jolla 15-40 % vakuutusmaksu.

Keskivertoinen palkka on noin 1000 markkaa. Tämän vuodelle on määrätty, että sen osuuden on tulla samalla osuudella, jolla 15-40 % vakuutusmaksu.

Yhden osuuden maksu on 1000 markkaa. Tämän vuodelle on määrätty, että sen osuuden on tulla samalla osuudella, jolla 15-40 % vakuutusmaksu.

Yhden osuuden maksu on 1000 markkaa. Tämän vuodelle on määrätty, että sen osuuden on tulla samalla osuudella, jolla 15-40 % vakuutusmaksu.

Yhden osuuden maksu on 1000 markkaa. Tämän vuodelle on määrätty, että sen osuuden on tulla samalla osuudella, jolla 15-40 % vakuutusmaksu.

Maamiehellä

on raha tiukassa

Siksi kannattaa tarkoin ottaa selvää, kuka pystyy myytäväksi liikenevät maataloustuotteet sijoittamaan ja parhaiten maksamaan.

Suuret, palkallaan elävät kuluttajajoukot, joita jäsenistämme on valtaosa, ovat järjestäytyneet osuusliikkeemme asiakkaita käydäkseen keskitettyä, tehokasta kauppaa — ilman välikäsiä. He tarvitsevat Teidän tuotteitanne: KANANMUNIA, JUURIKASVEJA, PERUNOITA, LIHAA, VUOTIA, TEURAITA j.n.e.

Tarjotkaa meille! Tervetuloa!

**Kiuruveden Työväen
Osuuskauppa r.l.**

KILPAILU PAKOTTA

yhä voimaperäisempään
maataloustuotantoon

Ja se taas käy päinsä vain tehostamalla koneiden käyttöä, antamalla maalle lisäravintoa ja huolehtimalla karjan kunnosta fasaaisesti ympäri vuoden.

Osuusliikkeemme tarjoaa tässä maamiehille hyviä palveluksia. Kaikki apulannat, väkirehut, ja alan viimeisimmät koneet ja työvälineet toimitamme viljelijöille edullisimmin.

Tervetuloa kysellemään alan kuulumisia, neuvottelemaan ja kauppoille!

KIURUVEDEN TYÖVÄEN
OSUUSKAUPPA r.l.